

23. Viêm ruột thừa

Viêm ruột thừa là trong ruột sinh ra mụn nhọt (viêm loét), thường do ăn uống không giữ gìn, hoặc ăn phải vật tươi sống, làm cho thức ăn bị trệ vướng trong ruột, vận chuyển khó khăn, khí cơ bị vây hãm. Cũng có khi do vấp ngã tổn thương, làm cho đoạn ruột bị thương có máu ú ở trong gây ra. Triệu chứng chủ yếu là bụng dưới đau, lúc đầu thường ở bụng trên, hoặc chung quanh rốn, sau chuyển sang đau đoạn ruột non bên phải. Lấy tay sờ vào đau tăng lên dữ dội, da bụng căng nhanh rõ rệt, không trở mình được, cúi phải co không duỗi được, chỉ muốn co mà nằm nghiêng, nếu kéo chân ra phía sau thì đau càng tăng. Cần ưu tiên xử trí bằng Tây y, cách chữa này chỉ để tham khảo khi cần.

Cách chữa: Lấy huyết *Lan vĩ*, *Quan nguyên*, *Túc tam lý*, dùng hào kim châm *Túc tam lý*, về chuyển tiến kim theo pháp bình bổ bình tả, lưu kim 20 đến 30 phút. Cứ 5 phút về kim một lần, châm xong lấy muối sao bọc vải chườm huyết *Quan nguyên*, chườm nhiều lần, nguội thì sao lại. Mỗi ngày theo phép trên châm chữa một vài lần, làm đến khi nào dứt bệnh mới thôi.

Gia giảm:

- Bụng đau nhiều, gia huyết *Thiên khu*.
- Nôn mửa nhiều, gia huyết *Nội quan*, đều theo phép tả, lưu kim 1 giờ, cứ 15 phút về kim một lần.
- Bệnh tình nghiêm trọng, phải châm ra máu ở các huyết *Khúc tri*, *Ủy trung*.
- Có sốt, gia huyết *Khúc tri*.

Giải nghĩa của phương: Phương này chủ yếu là thanh nhiệt tiêu sưng, tán ú, dứt đau. Viêm ruột là do khí cơ của đại trường bất hòa, huyết dịch ngưng ú sinh viêm, vì vậy lấy *Lan vĩ* để lưu dẫn khí ở thủ túc dương minh kinh và phủ. *Túc tam lý* để thanh tiết uất nhiệt ở trường phủ. *Quan nguyên* để điều bổ chính khí, làm cho chính khí vượng thịnh, thì bệnh tự trừ. Lấy mộ của Đại trường là *Thiên khu* để tuyên thông khí cơ ở trường phủ. Lấy *Nội quan* để sơ thông lồng ngực và cơ hoành. Châm *Khúc tri* và *Ủy trung* để tiết nhiệt tà mà giữ tân dịch.